

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Jana Kratochvíla a Tomáše Foltase ve věci žalobce: **V. H. L.**, zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 10. 2024, čj. OAM-1028/ZA-ZA11-HA15-2024, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 11. 9. 2025, čj. 57 Az 19/2024-34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 17. 10. 2024 neudělil žalobci mezinárodní ochranu v žádné z jejích forem podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Dospěl k závěru, že žalobce žádal o mezinárodní ochranu s cílem legalizovat svůj pobyt na území. K podání žádosti jej vedly ekonomické důvody, konkrétně že je ve Vietnamu chudoba, chtěl by si najít práci a má povinnost živit své děti a rodiče. Podle žalovaného žalobci nehrozí ani nebezpečí ze strany soukromých osob (věřitelů). Žalobce se totiž mohl obrátit na pomoc státních orgánů, což neučinil.

[2] Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 11. 9. 2025 žalobu zamítl. Napadené rozhodnutí považoval za přezkoumatelné. Podle jeho názoru žalobce dostal ve správním řízení dostatečný prostor k uvedení důvodů, pro které žádá o mezinárodní ochranu. Uvedl však jen důvody ekonomické. Naopak až v žalobě začal tvrdit, že mu hrozí fyzické násilí ze strany věřitelů a policie. Přitom nezpochybňuje závěr žalovaného, podle něhož se vietnamští občané mohou v případě nepřiměřeně vysokých úroků, jakož i za účelem ochrany proti věřiteli, obrátit na tamní orgány. Žalobce navíc neuvedl, že by měl někdy s vietnamskými úřady či policií problémy. Z ničeho tedy neplyne, že by měl být vystaven špatnému zacházení ze strany policie. Udělení humanitárního azylu konečně závisí na správním uvážení žalovaného. Meze svého uvážení přitom žalovaný nezneužil. Náležitě zohlednil sociální i ekonomickou situaci žalobce.

[3] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Její přijatelnost spatřuje v tom, že se krajský soud dopustil zásadního pochybení, jelikož nesprávně a nedostatečně posoudil relevanci a závažnost důvodů, pro které stěžovatel žádal o mezinárodní ochranu, a zákonnost průběhu správního řízení. Konkrétní kasační námitky se pak týkají těchto oblastí:

1. dostatečného zjištění skutkového stavu (žalovaný nedostatečně posoudil nebezpečí hrozící stěžovateli v zemi původu z důvodu jeho příslušnosti k sociální skupině dlužníků; blíže se nezabýval zjištěním plynoucím ze zprávy o zemi původu, podle níž dochází ke špatnému zacházení a mučení ze strany tamní policie);
2. posouzení rizika pronásledování, resp. vážné újmy ze strany věřitelů;
3. přezkoumatelnosti správního rozhodnutí v otázce (ne)udělení humanitárního azylu (žalovaný před posouzením individuální situace stěžovatele nevymezil neurčitý pojem „případ hodný zvláštního zřetele“ ve smyslu § 14 zákona o azylu).

[4] Žalovaný navrhl kasační stížnost zamítnout, resp. odmítnout ji pro nepřijatelnost. Uvedl, že se dostatečně zabýval všemi tvrzeními stěžovatele. Rozhodl na základě dostatečně zjištěného stavu věci. V podrobnostech odkázal na své vyjádření k žalobě a odůvodnění rozhodnutí.

[5] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tím, zda je kasační stížnost přijatelná. Podle § 104a odst. 1 soudního řádu správního totiž platí, že rozhodoval-li před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Nejvyšší správní soud přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS z 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[6] Žádný z těchto případů není dán. Kasační stížnost je proto nepřijatelná.

[7] K otázce zjišťování skutkového stavu při rozhodování o žádostech o mezinárodní ochranu již existuje ustálená judikatura. Podle ní správní orgán zjišťuje skutkový stav v rozsahu možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, jež vycházejí z žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně (rozsudek ze dne 18. 12. 2003, čj. 5 Azs 22/2003-41; či usnesení ze dne 19. 10. 2020, čj. 4 Azs 277/2018-60). Klíčovým zdrojem informací je tedy primárně azylový příběh vyličený žadatelem (např. rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2020, čj. 6 Azs 109/2019-74, či usnesení NSS ze dne 20. 6. 2013, čj. 9 Azs 1/2013-38). Posouzení možnosti pronásledování či reálného nebezpečí vážné újmy přitom musí správní orgán provést na základě věrohodných, objektivních, přesných a aktuálních informací o zemi původu (např. rozsudky NSS ze dne 31. 7. 2008, čj. 5 Azs 55/2008-71, či ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Neuvede-li žadatel v řízení před správním orgánem všechny relevantní skutečnosti, a tudíž mu neumožní je kvalifikačně posoudit a učinit součástí rozhodnutí, nese zásadně riziko

pokračování

v podobě zamítavého rozhodnutí (rozsudek NSS ze dne 26. 11. 2015, čj. 10 Azs 194/2015-32, bod 26).

[8] Ve vztahu ke stěžovatelem poukazovanému nebezpečí ze strany jeho věřitelů lze uvést, že obavy z chování ze strany soukromých osob v zemi původu nejsou bez dalšího azylově relevantním důvodem (rozsudky NSS ze dne 10. 3. 2004, čj. 3 Azs 22/2004-48, či ze dne 30. 6. 2005, čj. 4 Azs 440/2004-53). Z judikatury plyne, že cizinec musí hrozící újmu ze strany soukromých osob nejen hodnověrně tvrdit (např. rozsudek NSS ze dne 6. 1. 2021, čj. 5 Azs 61/2020-30), ale též prokázat, že se bez úspěchu pokusil využít ochrany ve státě původu, respektive že stát původu cizince není schopen nebo ochoten poskytnout před pronásledováním nebo vážnou újmu ochranu, tj. neučinil či neučiní přiměřené kroky k jejich zabránění (rozsudky NSS ze dne 31. 10. 2008, čj. 5 Azs 50/2008-62, či ze dne 26. 10. 2007, čj. 2 Azs 66/2007-79).

[9] Nejvyšší správní soud se navíc opakovaně zabýval přímo i situací vietnamských dlužníků žádajících o mezinárodní ochranu (např. usnesení ze dne 6. 1. 2022, čj. 5 Azs 61/2020-30, ze dne 25. 9. 2023, čj. 5 Azs 99/2023-31, či ze dne 19. 10. 2023, čj. 10 Azs 219/2023-32). Dospěl k závěru, že ve Vietnamu jsou zajištěny mechanismy účinné ochrany například u policie či jiného státního orgánu a že vietnamská legislativa postihuje případy lichvy. Je-li ve Vietnamu státními orgány postihována nejenom lichva, ale i samotné nelegální poskytování půjček (příjemce těchto půjček je považován za oběť trestného činu), nelze bez dalších konkrétních informací předpokládat, že dlužník nebude ze strany státních orgánů chráněn před výrazně závažnějším jednáním, které by spočívalo v násilném vymáhání těchto pohledávek (usnesení NSS čj. 5 Azs 99/2023-31, bod 21).

[10] Také k nárokům kladeným na přezkoumatelnost správních rozhodnutí již existuje judikatura. Nejvyšší správní soud opakovaně potvrdil, že ze správního rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů (rozsudky NSS ze dne 24. 6. 2010, čj. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, čj. 7 Afs 1/2010-53, či ze dne 23. 7. 2009, čj. 9 As 71/2008-109).

[11] Konečně smyslem humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu je, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou), ale i na situace, které předvídané či předvídatelné nebyly (rozsudky NSS ze dne 11. 3. 2004, čj. 2 Azs 8/2004-55; či ze dne 21. 3. 2018, čj. 6 Azs 6/2018-33, bod. 17).

[12] K řešení všech stěžovatelem nastolených otázek tedy již existuje ustálená judikatura. Nejvyšší správní soud neshledal tuto judikaturu rozpornou. Rovněž necítí potřebu se od ní odchýlit.

[13] Nedospěl ani k závěru, že by se krajský soud v napadeném rozsudku dopustil zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Rozhodnutí žalovaného i krajského soudu mají dostatečný podklad v obsahu správního spisu a reflektují závěry citované judikatury. Žalovaný zjistil skutkový stav v dostatečné míře, která odpovídá stěžovatelem uvedeným důvodům, pro které žádal o mezinárodní ochranu. Ve správním řízení se stěžovatel omezil pouze na ekonomické důvody (chudoba, povinnost živit rodinu). Během pohovoru navíc výslovně potvrdil, že žádné jiné problémy (kromě ekonomických) ve vlasti neměl. Povinností žalovaného tedy nebylo, aby si důvody pro udělení mezinárodní ochrany za žalobce domýšlel, příp. se více zabýval potencialitou nebezpečí ze strany tamní policie, pokud stěžovatel sám na takové riziko nepoukázal a na výslovný dotaz žalovaného dokonce uvedl, že žádné problémy s policií či jinými státními orgány v zemi původu neměl. Následně krajský soud se dostatečně zabýval i novými tvrzeními stěžovatele o možném nebezpečí ze strany věřitelů a vietnamské policie.

[14] Nejvyšší správní soud ani neshledal, že by rozhodnutí žalovaného (a tedy i krajského soudu) bylo v otázce udělení humanitárního azylu nepřezkoumatelné. Z jeho odůvodnění je zřejmé, z jakých důvodů žalovaný dospěl k závěru, že situace stěžovatele není mimořádná, nýbrž se jedná o případ běžný, kdy snahou stěžovatele je legalizace pobytu na území. Za takové situace nebylo nutné, aby pojem „případ hodný zvláštního zřetele“ podrobněji vymezoval a zabýval se jím. Ostatně, ani sám stěžovatel tyto věcné závěry nezpochybňuje a neuvádí, proč se má v jeho případě jednat o případ hodný zvláštního zřetele; omezuje se jen na námitku nepřezkoumatelnosti.

[15] Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání, odmítl ji pro nepřijatelnost (§ 104a soudního řádu správního; výrok I. tohoto usnesení).

[16] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první ve spojení s § 120 soudního řádu správního (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, či usnesení ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28). Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, a tudíž nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II. tohoto usnesení). Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, a proto se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III. tohoto usnesení).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 12. ledna 2026

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu